

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 47. ANULU XV.

Sabiuu, in 11/23 Iuniu 1867.

Telegrafulu ese de done ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-a celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

pe semestrulu alu doilea (Iuliu — Decembre) alu anului 1867. — Pretiulu abonamentului pe 1/2 anu e: Pentru Sabiuu 3 fl. 50 xr., Pentru Trannia si Monarchia austriaca 4 fl., Pentru Principatele rom. unite si strainatate 6 fl.

Editor'a „Tel. Rom.“ in Sabiuu.

Escecl. Sea Présantitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a a sositu aséra la 7 1/2 ore in mijloculu nostru in cea mai deplina sanatate. De-si ór'a sosirei fu pre ne asteptate, totusi ea intruni pre cei mai multi din inteliginti'a preotiesca si mirenesca spre o intempinare intima fiesca.

La 9 1/2 ore in aceea si séra, music'a militara a c. r. Regimentu de inf. Hartmann esecuta cele mai alese piese inaintea resiedintiei metropolitane.

Desnationalisarea.

III.

Ne-amu straduitu sa arelamu, ca astadi nu mai e possibila nici amenintiarea nationalismului nostru prin magiarismu cá in trecutu, nici prin vre-o sistema de regimu, penruca spiritulu tempului ni este intr'at'at'a in ajutoriu, incatu nu ni se póte sugrumá vieti'a nationala celu putinu in bazele ei elementarie. Amu vedintu mai departe ca deca aceste le are unu poporu, apoi elu neci póte fi sugrumatu si stinsu, neci impededatu in desvoltarea sea la o viétia insemnata, ba esperinti'a altoru popóre ne dovedesce ca aceste singure rumpu si inlatura ori ce obstacule si si continua cursulu loru firescu. Si totusi candu stámu si considerámu tóte impregiurările obvenitóre, nu putemu sa nu admitemu, ca asiá fára de nici unu periculu nu e neci vieti'a unui poporu.

Sa nu ne perdemu cautádu multu dupa esemple, ci sa ne restringemu numai pre langa noi insine.

Tieranulu agricultoru nu s'a pututu bucurá de alta binefacere pána aci, decatu de castigarea nutrementului seu, carele trebuie sa-lu imparta cu domnulu cáru i era iobagiu; cu preotulu unei confessiuni straine, cáru fára cá acest'a sa-i faca tieranulu románu vre-unu servitiu, trebuie sa-i dea decima din tóte productele sele si in fine de unde elu trebuie sa rumpa séu in natura din producte, séu din tempulu ce Paru fi intrebuintatu pentru producerea, acestor'a pentru implinirea altoru poveri fatia cu statulu. Asiá dara afara de sareini nimic'a, nici instructiunea cum sa le póta tóte acestea implini mai usioru si mai cu succesu atátu pentru sine insusi cátu si pentru acei cároru le presta cu sarcinele amintite.

Impregiurarea acest'a prelánga nesciintia a produsu in cea mai mare parte o stagnare in cautarea interesseloru, singur'a mostenire póte din trecutu, carea fu spriginita si mai tardiu prin dáriile cele, cari nu se potriveau nici cu starea agriculturii nóstre, nici cu concurentia pretiuriloru pentru productele loru si cari se mai nutreau si prin dese in-curcaturi ce se nasceau ici colea din pretensiunile unoru possessori mari de pamentu.

Nu e demultu decandu si in colónele acestei foi se publica o plangere a unoru tierani amenintiati de a fi scosi de pre mosiele, pre cari densii le-au fostu ereditu dela mosi si stramosi cu sarcinele loru cu totu, de a fi scosi, sub pretestu ca acele sunt mosii dileresci. Acest'a e unu casu singuratecu. Avemu inca sciri multe de acestu felu de processe ce curgu pre la judecatoriile respective.

Tieranii nostri ameliti in tipulu acest'a in interesele loru materiali, mai suferu prelánga acé-

st'a in o parte mare a tieriei si de acelu reu, ca in anii din urma fura cercetati de multe necasuri provenite din ape mari, din seceta, din bóle epidemice de vite si alte calamitati de felulu acestor'a. Unu spriginu, carele sa le dea mangaere si ajutoriu nu este, penruca institute de credite in tiéra nu avemu Creditulu privatu, din caus'a lipsei de cárti fundu-aria nu póte dá totdeun'a ajutoriu. Carele este, in parte mare e incarcatu de usure esorbitante si ce e mai tristu: in multe párti ale-tieriei, unde locuitorii i vedi smoliti si vestedi la fetie, rupti si trentiuosi la vestminte, neajutoriti in uneltele loru de lucru, cari suntu atátu de primitive incatu pare ca traimu cu o mia de ani mai inapoi decatu alti ómeni din Europ'a civilisata,— casele le suntu jumetate descoperite si mai deslipite si sémena mai multu a vizunii, cladirile economice mai nu suntu séu de totu ticalóse s. a. s. a.— creditulu cu usurile cele mari este la jidani, cari sciu sa speculeze pre proprietariulu celu mare, cá si pre celu micu si ce e apoi si mai oribilu, ca in cele mai multe casuri creditulu acest'a a consumatu dejá de iern'a semanturele ce au sa se culéga in véra si tómn'a venitóre — pentru vinarsu!

Este de a se recunósce, ce e dreptu, ca la unele din calamitatiile de mai susu contribue si putin'a viétia comerciala din tiéra. Impregiurarea acest'a e dreptu, ca impedece desvoltarea unei stári mai bune, din causa ca, dupa cum amu mai atinsu, economulu producentu nu-si póte depune productele cu unu pretiu mai bunu.

E dreptu si aceea ca trecutul care ne-a adusu si ne-a predatu prezentulu cu atátea rele ni-a datu aici in tier'a nóstra si o rivalitate reu intielésa intre nationalitatiile cele mai putine la numeru fatia cu cea mai numerosa.

Nu ne vomu demite in argumentári penruca acele aru rumpe numai de non nisce ráni cari noi dorimu din totu sufletulu sa se vindece. Dara trebuie sa amintimu, si acest'a putemu dice ca in interesulu tieriei intregi, ca exclusivitatea ce o au exercitatu pre langa alte si triburile (zechurile) privilegiate, pána in tempulu din urma si a cárei umbre triste sa estindu pána in dilele nóstre, au ologitu industri'a si comerciulu cari erau in tiéra, le-au fácutu sa le afle nepregatite vapórelepre dunare si le-au inchisu piatiile ce le biata avé in afara spre resaritu, mai de totu; iéra inlauntrulu tieriei condamnandu-se prin legi o parte insemnata de locuitori chiaru si dela folosirea articuliloru de vestminte si uneltele mai bune, s'au lovitu in capu chiaru si unu comerciulu, care prin privilegiile amintite si de altmintrea aru fi fostu destinat a fi pentru o parte insemnata mai multu unu comerciulu passivu decatu unu comerciulu reciprocu.

Eata dara o gramada de rele, a cároru urmári ne amenintia pre toti fára de exceptiune, in prim'a linia in interesele materiali, cari suntu ori si in ce statu, ori si in ce societate pre fatia pamentului, ne r v u s r e i p u b l i c a e si carele ne amenintia nu numai pre noi, dara pre toti cu desnationalisarea a v e r e i si apoi cu desnationalisarea n a t i u n e i. *)

Máne poimane drumulu de feru sosese la Alb'a Iuli'a. Mijlocirea acest'a va infesni multor'a de a se stracurá seu cu capitalele loru proprii séu sub protectiunea capitaleloru straine si a se asiedi aici in tiéra. Acesti'a fiindu mai indemanateci in esploatarea isvóreloru de venitu, avendu spriginulu la

*) Ni se spune ca pre campia d. e. se vinde unu jugu de pamentu (ce-va mai bine de unu pogonu) cu 10—25 f. Acest'a e unu semnu fórtu tristu cu tóte ca si in acele párti, unde pamentulu e mai in pretiu, deca se va iucarcá in tipulu arelatu mai susu cu detorii totu asiá de espusu este.

indelete, voru pune mán'a curendu pro acelea, lasandu pre cei neindemanateci la statulu proletariatulu, in o stare in carea nu voru fi harnici a se nutri pre urma nici cu pálmile.

Au nu vedemu noi de pre acum, ca fára de o pressiune de felulu aratatu, mosiele ereditate se impartu intre mostenitori totu mai tare? Au nu vedemu, ca aceste nefiindu in stare a satisfacere trebuintieloru acelu ce le au, acesti'a suntu siliti séu a-si vinde libertatea pre camete, lucrandu in parte la altii si pentru altii, séu deca nici acest'a nu se póte, atunci in unu anu séu doi acele incarcate de detorii de dare si de alte feluiri de detorii se vendu in licitaciuni pre pretiuri de batjocura si apoi fostii loru proprietari suntu siliti a luá lumea in capu?

Amu amintitu mai susu ca periculu este la noi in tiéra comunu. Insa trebuie sa adaugemu si aceea, ca la celelalte popóre cu tóte aceste periculu nu este asiá eminentu, precum la noi. Inteliginti'a celoru-lalte popóre de-si in parte si ceva cam tardiu, se trediesce si cauta dupa mijlóce, prin care, incatu le privesce pre ele, tindu a pune pedeci reului. Asiá cetimu, ca magiaro-secuii contribuie la unu fondu, a cáru scopu este a abate pre secui dela emigrare. Dara se póte ca acestu scopu sa tintésca si mai departe. Se póte cá elu sa-si ia de modelu pre acei capitalisti germani, cari cu capitale asociate cumpera mosii in párti nelocuite de germani, le impartu in párticele si le dau economiloru germani cu conditiune de a întórce in 10 séu in 20 de ani, in rate, capitalele cu procentu cu totu, si in chipulu acest'a dupa terminulu otáritu economii sa devina proprietari ai mosiei lucrate de densii si capitalistii sa-si primésca capitalulu immultu.

Ne oprimu la acésta unica impregiurare si lasámu pre publicu sa si le cugete insusi pre acele de cari va mai dispune unu poporu inteligente in interesulu sustinerei sele. Atragemu insa atentiu-nea tuturoru acelu ce se cuvine si le punemu intrebarea, ca óre nu s'aru puté deduce de aici si pentru noi vre-o invetiatura?

Din aceste putine de pána aci putemu vedé, de o parte ca legile acele asupritóre din trecutu nu ne-au pututu sugrumá esistinti'a nationala, dara de alta parte vedemu ca noi totusi putemu fi a c n m amenintiati, deca in mijloculu unui tempu, ori si cum mai liberalu decatu trecutul, nu vomu fi cu bagare de séma si nu vomu cautá a ne desamurti din letargia in carea ne-a bagatu acelu trecutu. Noi putemu vedé ca ceea ce ne va servi pre venitoriu de periculu, nu mai este amenintiarea din afara, ci pregetulu nostru propriu de a alergá din tóte puterile si a cautá dupa cum cauta si altii sa-si scape esistinti'a sea prin desvoltarea unei vieti mai varie, unei vieti, carea sa inlature indiferentismulu cátra ori-ce inaintare si cátra imbratsiarea acelu rami ai vietiiei sociali, cari de o parte sa nu mai lase impilirea agriculturiloru si de alta parte sa ne dea representanti si in clasele acele ale societátiiei, cari forméza pétr'a unghiulara in tóte societátiile moderne. Ori-ce legi s'aru aduce de legilativele venitóre, dela aceste intreprinderi, pre noi nu ne potu impedece, cu atátu mai putinu ne potu opri, prin urmare responsabilitatea cea grea de aci in colu nu o vomu mai puté aruncá asupr'a nimenui, ci numai asupr'a nóstra insine. Adeverata, ca amu puté dice ca tempulu ne gasesce nepregatiti. Insa acésta nu este escusare, penruca vomu avé de a invinge greutáti numai mai mari; si ca marimea greutátiloru nu cuprinde totdeun'a si neputinti'a de a le invinge, sa o scimu din insusi trecutul nostru.

Este unu cuventu, carele, unde devine fapta, are o putere magica si face minuni. Acestu cuventu este „concordia.“

2800

Candu puterile natiunii române întregi spriginele de moralitate a intereselor celor adevărate, s'aru împreună laolaltă aru paraliză toti periculi ce ne amenința, pentruca aceste puteri împreunate de câte ori aru vedé unu reu l'aru îndreptă, de câte ori aru vedé unu periculu ca se ivesce, l'aru sterpi în originea lui.

Popóreloru și prin urmare și nóue nu ne vinu periculi atât din afara cât din launtru. Unde dispăre moralitatea intereselor acolo în locul concordiei se vâra discordia. Acesta face de acei ce aru trebui să caute după folósele poporului lor, cauta după desiertăciuni și trecu timpul cel mai frumos cu activitate stérpa de buncetăți, care pre urma se termina cu ticalosia generală.

De aceea, încă odată, nu ne temem atât de legile ce se aru aduce, decât se aru aduce, spre suprimerea nóstra politicesce, cât de lipsă noastră de cunoștință, ca unde aru fi să începem acum a lucră, în câtrău să ne fia atențiunea cu deosebire îndreptată și ne temem ca pentru lucruri imaginare se voru purtă încă certe lungi de plapoma, trecându-se în desiertu timpul cel mai scump și mai de lipsă pentru lucruri, cari au să asigure în realitate bazele intereselor noastre naționale.

Evenimente politice.

S a b i i u, 10 Iunie.

Dupa încordarea cea mare a dietei din Pest'a înainte de încoronare a intratu unu felu de oboseala din carea precum se vede numai cu o amănare a dietei pre vre-o 6 săptămâni se va puté recreá. Ni se și asigura din mai multe părți, ca astăzi începe terminulu în care diet'a intrerumpe lucrările se. Cestiunile cari veru fi la ordinea dietei după redeschiderea dietei sunt: cestiunea naționalităților, emanciparea jidanilor, înarmarea generală pentru apararea patriei.

Estrasulu ce l'amu împartășit în nrulu trecut despre proiectele de lege aduse în senatulul imperialu s'a adevăritu. Tóte diuarele vieneze ne-au adusu testulu acoloru proiecte. Acele diuare în cea mai mare parte se mulțimescu cu acestu castigu constituționalu, spre întielegerea asupr'a punctelor atingătoare de cestiunea constituției senatului imperialu se va pune în cointielegere cu diet'a Ungariei. Acest'a va alege încă înainte de amănare o delegatiune. Totu asiá va face și senatulul imperialu. Despre delegatiunea ung. se suna ca va constá din 12 membri între cari optu deputati și patru magnati. Delegatiunile aceste se voru aduná în Vien'a, unde

voru veni și ministrii Andrassy și Lonyay. După unu tel. din Hr. Ztg. dincolo de Lait'a prin o decisiune preînaltă încă s'a datu amnestia generală, ca și în Ungari'a.

Din Croati'a vinu sciri, ca dicasteriele și oficiolatele de finanție, posta și telegrafu, cari erau mai înainte subordonate locurilor centrale din Vien'a, se voru subordina ministeriului ungurescu. Aceste sciri ne spunu ca schimbările aceste voru mai aduce cu sine schimbări mari și în personalulu oficialilor respectivi. După „Zkf“ în Fiume și împrejuror e anarhia în tóta form'a. Acea fóia spune ca „ungheresi“ umbla și promitu bani, că să scóta locuitorii flamuri tricolore unguresci și să ia josu cele croate.

„W. A.“ deminte o scire, ce facuse mare șgomotu în diuaristica, adica scirea, ca principele Gorceakoff aru fi respinsu întervenirea cabinetului de Vien'a pentru că să se ia la reviziune tratatulu dela 1856. Eata ce dice „W. A.“:

„Patriotulu“ din Prag'a aduce scirea ca baronulu de Beust s'aru fi imbiatu cu ajutorulu seu la cabinetulu rusescu pentru mijlocirea unei reviziuni a tratatului dela 1856 și ca Gorceakoff aru fi respinsu această imbiare cu observarea: Russi'a va îngriji singura de reviziune, și ca eventualități varie o șilescu a se pastrá neobligata Austriei. Se mai adauge ca Gorceakoff la ocaziunea acest'a au făcutu alusiuni la purtarea Austriei în cestiunea polona și ca referințele între cabinetulu din St. Petersburgu și Vien'a sunt de natura de a ajunge la unu gradu însemnatu încordarea între aceste două puteri. Russi'a doreșce dela Austri'a colóre po fia. Acest'a e cu atât'a mai de lipsă, cu câtu e lucrul constatatu în cestiunea Luxemburgulu Galiti'a fu trasa în unele combinațiuni, cari pentru Austri'a eră fórté nefavoritóre.

Suntemu în stare (dice „W. A.“) a dechiará tóta scirea acest'a din capu până în fine de curata scornitura. E cunoscutu ca cabinetulu imperatescu în o depeșă dela 1 Ianuaru a. c. destinata pentru regularea cestiunii orientali au adusu înainte și reviziunea tratatelor de pace dela 1856 și ca în unu cerculariu, a cărui esenția a și petrunsu mai târziu în publicitate, s'a făcutu amintire de împregiurarea acest'a. De óre-ce însă acea propunere nu află primire din partea celorlalte puteri, asiá din partea austriacă nici ca s'a mai reluat lucrulu acest'a la nici o ocaziune.

Despre afacerile galitiane n'a existatu nici o întielegere cu puterile dinafara, și încátu se atinge de cele în urma citate, ca din partea rusesca aru fi trasa Galiti'a, pentru unele eventualități, în combinațiuni fórté nefavoritóre pentru Austri'a, nu suntemu

motivati să dăm crediențu scirei acesteia; o demintre formală a acestei sciri însă o lasăm regimului imperatescu rusescu.

Suntemu curiosi a vedé cum va deminti cabinetulu din St. Petersburgu cele din urma.

Imperatulul Napoleonu, spune cor. prov., ca în Octóbre va calatori la Berlinu. Aceesi fóia asigură de relațiunile cele mai bune între Franci'a și Prussi'a, cari relațiuni prin întâlnirea suveranilor la Parisu s'a mai întâritu.

Imperatulul Russiei fu primitu serbatorescu de populațiunea din Varsiovi'a, și preste totu loculu în calatori'a sea. Toti esprimau parerea de bine de scaparea vietii se și desaprobuau fapt'a ce nedemna a lui Berezowski —

Din Pest'a.

Dinfré ședintiele dietei unguresci dela încoronare începe însemnámă pre cea dela 18 Iunie, în carea, după multe afaceri formale și de verificări, precum și unele dispozițiuni în privința honvedilor, a vedurilor și orfanilor acestor'a, face

Miletici o interpelatiune, întrebându pre ministeriulu întregu, ca aduce-va acest'a unu proiectu de lege privitoru la natiunea serba amesuratu interpelatiunii lui Stratimirovici. (Acest'a a fostu: decât ministeriulu are de cugetu a aduce decisiunile congresului serbescu dela 1861 ca proiectu de lege în dótă) și candu are de cugetu ministeriulu să paslășea înaintea casei cu unu stare proiectu de lege.

Min. Wenckheim promite, ca la tóta întemplantarea va aduce unu proiectu de lege în privința celor interpelate de Stratimirovici, însă acest'a acum înainte de amănarea dietei nu se mai póte.

Miletici dice ca va aduce elu unu proiectu pre ședința venitoare. — Se împartu cei verificati în secțiunile cele 9 ale dietei. După acest'a asterne min. de justitiá Horváth proiectele de lege asupr'a încoronării și a darurilor de încoronare. — Se face întrebare din partea lui Col. Ghiczay ca aduce-va ministeriulu vre-o propunere pentru înarticularia diplomei inaugurale, căci altmintre va face elu o propunere. La ce min. Mikó respunde, ca va aduce ministeriulu o propunere.

Min. de justitiá motiveza grăbirea cu regularea justitiei, din care cauza se și prezentăza casei cu espunerea, ca patru proiecte de lege și adica o r-dinea judecatorésca, responsabilitatea judecatorilor, procedur'a penala și regularea dreptulu de proprietate literaria și artistica, în 10 zile voru fi gat'a spre a se asterne casei.

Fiindu însă ca diet'a se amana cere ministe-

FOISIORA.

Espositiunea universală dela Parisu din 1867.

(în estrasu din „Aten. Rom.“)

(Urmare.)

Dupa folosulu politicu vine celu economieu, care în dilele noastre are totu aceeași importantia. Espositiunile suntu unicele ocaziuni unde unu poporu póte sa puna înaintea lumii întregi productele agriculturii și industriei se; și decât este vre-o natiune care să aiba nevoia de asemenea ocaziuni, apoi acea natiune suntemu noi. Multime de bogatii naturale stau neexploatate din caus'a lipsei de capitaluri. Șicu cu totii ca abiá se descoperira mai de une-dile isvórele de petroleu și în câti-va ani companii englese infúntiara usine, și astăzi întra în tiéra mai multe milióne din esportatiunea acestui productu. Și câte producte avem în tiéra ca petroleulu! aur, argintu, feru, arama, mercuriu, lemné din cele mai bune, pământulu celu mai grasu, tóte le avem, însă tóte stau în pământu fără sa aduca vre-unu folosu tierei, pentru ca nu avem capitaluri. Aratându companiilor mari ce avem, sa fimu siguri ca le vomu atrage capitalurile, după cum le-a atrasu Austri'a, Russi'a și alte staturi cari erau în lipsa de capitaluri naționale. Și nimenea nu póte calculá la ce gradu de prosperitate póte sa ajunga în câti-va ani acesta manósa tiéra, candu capitalurile voru veni sa exploateze bogatiile cu cari au indiestrat'o darnic'a natura. Nici acestu interesu mare n'au voit'u sa-lu întielega unii din ómenii nostri de statu, cari de tóte voru fi buni numai cá să diriga politic'a economica a tierei în

suntu buni. Poti sa le spui ca pre calea economica avem sa devenim tati; ca inimicii nostri pre acesta cale voru sa ne cotorésca, întrebuintându tóte mijlocele pentru cá agricultur'a și industri'a sa stea pre locu; le-a spusu tóte acestea acestu barbatu pre care toti românii trebuie sa-lu plánga, le-a spusu nenorocitulu Martianu, ale cărui dile a fostu adepate cu fiere până ce a intratu în pământu. Le voru mai spune și alții, însă ómenii nostri politici întorcu spatelu și au aerulu de a-ti plánga de mila. Sarmani ómeni! a trebuit sa traiti cu o populațiune blanda cá acea romána pentru cá sa ve fia tolerata a tratá cu atât'a usiurintia cele mai vitale interese ale patriei. Ve credeti mari, nu voiti povetie dela acei cari meditéza pre candu voi cine șie ce faceti, însă marimea vóștra nu a consistatu până astăzi decâtu a compromite interesele politice și economice ale tierei; a tiné în locu și a copleșitori-ce desvoltare.

Nu mai puțin însemnate suntu folósele morale și intelectuale ce póte sa atraga Romani'a dela Espositiunea dela Parisu. În adevéru candu o natiune, care până eri a vediatu drepturile se calcate în picioare până și de către constituțional'a Anglia, ajunge sa védia ca si-a dobenditu dreptulu de a figurá între natiunile autonome, acea natiune se înaltia și devine mandra și gelósa de acele drepturi.

Deca productele noastre se voru distinge și vomu putea dobendí mai multe recompense, suntemu siguru ca acei cari le-au meritatu se voru încuragiá, și se voru silá a perfectiná productele lor.

Amu mai avea de enumeratu și alte folóse; însă suntemu siguri ca fia-care le întielege, sóu le va întielege în urm'a coloru dise de noi până aci. Sa pasimu dar mai departe.

X. Acei cari erau de parere cá Romani'a sa

nu ia parte la Espositiunea dela Parisu, între alte cuvinte ce puneau înainte erau și acestea: „Dara ce producte avem noi sa ducem la Parisu? Noi nu avem industria, noi nu avem agricultura perfectiunata, prin urmare nu putem avea nici producte de espusu.“ Eaca cuvinte incuragiátore, iubiti románi! Acest'a ne aduce aminte o întemplantare curiósa: În tómu'a anului 1864, fusesem însarcinati de către D. Cogalniceanu, care se aflá ministru pre atunci, cá sa organizezu prim'a Espositiune ce s'a făcutu în Bucuresci, Espositiune de horticultura și de apicultura din grădin'a Cismegiu-lui. Cu tóte ca timpul a fostu scurtu totusi ne mai eră locu în localulu destinat pentru espunerea productelor. După ce se deschise Espositiunea într'o di candu eră multime de visitatori, trecu prin tr'o galeria două dómne și doi domni, și ridiendu în gur'a mare diceau: „Ha, ha, ha, ce Espositiune ve aduceți aminte Espositiunea de orticultura din Câmpii Elisei séména cu acest'a; haideti sa mergem ca nu suntu de vediatu aceste flécuri.“ Tóte acestea se diceau în limb'a franceza, și eu care din nenorocire me aflám fatia, m'amu întorsu cu scárba și amu disu: acest'a perdu Romani'a, acesti'a cari nu gasescu nimic'a bunu și frumosu în tiéra lor; nici limb'a patriei!

Avemu din nenorocire, Domniloru, unu pecatu, și unu pecatu mare: multi dintre noi cari nu-si cunoscu tiéra, nici productele se, după câti-va ani de far-niente în tiri straine, vinu infumurati, cu nasulu pre susu, și totu ce este romanescu le pare prostu, ba încă și tiéra le pare prósta. Acesti nenorociti, cam desi în tiéra noastră, candu ajungu sa dispaie de ale tierei, și le stá în mână interesele se, i-ti respundu candu le vorbesci de Espositiuni: dara ce avem noi óre de dusu la Parisu. Pentru a respunde la asemenea ómeni, și pentru a în-

riulu alegorea unui comitetu din 15 membri care in restempulu ferieloru dietali, sa studieze proiectele ce se voru tipări si împărți între membri. si apoi la tempulu seu i-si va dá comitetulu parerea asupr'a lor. Vineri (21) alta siedintia.

Atentatulu asupr'a Czarului.

Duariulu francesu Patri'a confine urmatórele amerunte asupr'a atentatului comis la Parisu contr'a Czarului :

„Acusatulu Berezowski, care e nascutu in Volhini'a, si-a parasitu tíer'a sea natale suntu acum doi ani. Avea optu spre-diece aniatunci. Elu a venitu in Franci'a unde a invetiatu in curendu meseri'a de ajustatore mecaniceanu. A fostu lucratoru in atelieriele dloru Gouin si C-nie si in ale dloru Cail si C-nie.

„Elu parasise atelierulu celu din urma in 4 Maiu, s'a declarat ca de atunci a traitu din economiele lui, sporite cu subsidiele (35 fr. pe luna) ce primia dela guvernulu francesu, cá refugitu polonesu.

„Pentru ce au incepatu elu a lucrá ? Acést'a n'o esplica Berezowski. Cum si in ce momentu ia venitu ide'a de a trage asupr'a imperatului Russiei ? — „Gandindu-me, au respunsu elu, din diu'a de „candu amu aflatu ca Czarulu trebuie sa viziteze „Parisulu.“

„Antaiulu lui proiectu a fostu de a comite crimá Marti sér'a, 4 Iuniu, la represintatiunea dela Opera.

„Insa elu nu luase nici o dispositiune. S'a dusu numai sér'a, pe bulevarde si pe ulit'a Pelletier.

„A dóu'a di diminet'a, mercuri, elu s'a dusu pe bulevardulu de Sevastopolu la unu negociatoru de arme si-a cautatu pistóle cu dóue tievi. Mai multe fiindu-l aretate pe pretiulu de 8 fr. elu a intrebatu déca suntu bune si solide. „Da, ia respunsu negociatorulu, insa éta unulu care a fostu incercatu.— Damilu.— Costa 9 fr.— Ilu iau déca „e mai bunu.“

„Berezowski a platitu, si apoi s'a intorsu la elu acasa pentru a încarcá arm'a. Sér'a i se paruse ca glóntiele ce-i fusesera date de armurariu jucau pré multu in tievele pistolului, si se încercá a topi altele; insa se margini a ingrosiá acele ce avea.

„A dóu'a di, adeca Joi, Berezowski se sculase la siepte óre, si esise din camer'a sea, luandu-si pistolulu încarcatu in busunaru, si a plecatu apoi spre câmpulu de alegere.

„— Me gandiamu, a dísu elu, se tragu asupr'a imperatului candu vo sosi la revista. Insa nu

„sciamu esactu drumulu de care órá se via, si nu „amu pututu sa me intalnescu cu trasur'a lui.“

„Dupa revista, elu aflase ca cortegiulu imperiale órá sa se întórca pe la cascada; si s'a asiediatu in celu antaiu roudu alu curiosiloru, la coltíulu a dóue drumuri. Unu momentu, cortegiulu imperiale a statu la indoieála asupr'a drumului, ce trebuieá sa urmeze, un'a din cele dóue drumuri órá ocupatu de unu regimentu de dragoni. Candu trecerea potú sa urmeze, Berezowski s'a aflatu in partea pe unde a apucatu cortegiulu, si in momentulu candu trasur'a ocupata de Imperatulu Napoleonu, Imperatulu Alessandru si de cei doi mari duei trecea pe dinaintea lui, elu est din rendurilo multimei, tinendu-si pistolulu cu amendóue manele, cu degetele aritate pe piederu.

„D. Raimbeaux ecuyer de serviciu, vedendu unu omu cu bratielu in aieru alergandu spre trasura, a credutu ca acestu omu venia sa arunce v'o petitiune, cáci tenerulu ecuyer alu Imperatului marturisesce ca n'a avutu gandirea ca órá sa dejóce unu atentatu. Elu a datu pinteni calului seu care a făcutu o saritura spre asasinu, si tocmai in momentulu candu capulu calului atingeá pe Berezowski, acest'a tragea de ambele pedece.

„O descarcare destulu de tare resuná. Calulu dlui Raimbeaux, lovitulu la capu, se sculá in dóue picióre scutarandu-se cu putere, si sângeru din rana stropi trasur'a. Acestu calu a muritu nóptea.

„Aci vomu intrerupe nararea resultandu din interogatorulu lui Berezowski pentru a descrie scen'a ce s'a petrecutu in interiorulu praurei imperatesci.

„Imperatulu Napoleonu, vedendu pe junele principe Vladimiru plinu de sange, se plecá cu repediune spre densulu, dicendu-i :

„— Principe, sunteti plinu de sange ! Sunteti ranitu ?

„Nu, Sire; dar domni'a Vóstra ?“

„In adeveru, uniform'a Imperatului órá asemeni plina de sange, precum si a Czarului si a Czarevicului.

„Fia care din augustii personagi insemnara atunci ca sangele stropise tóta trasur'a, insa ca nici unulu dintrensii nu erau raniti.

„Tóte acestea se petrecura in cate-va secunde. Cortegiulu imperialu si reluase mersulu, dupa ce Imperatulu anuncia multimei ca nimeni nu órá atinsu de glóntie, insa d. Raimbeaux, silitu a descálecá, órá incunjuratu, si poporulu se repediá asupr'a asasinului, care insa nu opunea nici o resistintia.

„Berezowski avea mân'a stanga plina de sange, un'a din tievele pistolului se sfarimase, si arm'a cadiuse pe pamentu dupa-ce ranise pre asasinu la de-

getulu celu mare, care a fostu ruptu la cea d'antaiu incheiatura, si la degetulu aratatoriu asemeanea ruptu la cea d'antaiu incheiatura.

„Multimea dá strigate de indomnare si prinse so pe asasinu maltretandu-lu cu mania; insa gardu Parisulu facura energice silintie, si parvenindu aha scóte din manele multimei lu aruncara intr'o birja si lu dusera la prefectur'a policiei.

„Cele d'antaiu intrebári fácute lui Berezowski fura in privint'a nationalitatiei lui. Elu a spusu indata cu mare linisce ca este polonezu, si a făcutu cunoscutu fára a stá la indoieála loculu nascerei se se versta sea.

„— Cum ai pututu, i s'a dísu sa tragi asupr'a unui suveranu care órá óspele Franciei, óspele Imperatului, a guvernului ce te-a primitu, ce te-a protegiatu si hránitu ?

„— De, aveti dreptate, a respunsu atunci Berezowski, amu făcutu o mare crimá contr'a Franciei !“

„Si a inceputu a plánga.

„Interogatoriulu urmandu, i s'a dísu :

„— Dara tragendu asupr'a Czarului, puteai sa ucidí pre Imperatulu Napoleonu ?

„— O ! nu ; glóntiele unui Polonezu nu se puteau retaci, trebuieá sa mérga dreptu la Czarulu ! Voiamu sa mantuiescu lumea si pre imperatorulu Alessandru insusi de remuscárele ce trebuie sa-lu chinuiesca.

„Si dupa acestu respunsu, spusu cu acelu fanatismu ce conduce la asasinatu, Berezowski a pestratu multu tempu tácereá.

„Afara de principalii representanti ai autoritatiei judiciarie, ce s'au dusu alalta-eri dupa prándiu, la Palatulu de justitie, Esc. S. D. Rouher, ministru de statu, care la cea dintaiu scire a evenimentului, se afla la Tuilerii, pentru a primi pre Imperatulu si a luá ordínile M. Sele, a venitu la palatu pentru a face mai multe intrebári lui Berezowski.

„Comitele Schuvaloff s'a dusu asemenea la palatulu de justitia, insa printr'unu scrupulu esageratu póte, dara respectuosu, acestu functionariu nu creduse ca trebuie sa céra a vedea si a face intrebári lui Berezowski. D. de Rouher din contra a invitatulu pre comitele Schuvaloff a luá insusi cele dintaiu marturiri ale asasinului.

„Functionariulu rusu a făcutu numeroase intrebári lui Berezowski, in limb'a rusésca, in limb'a poloneza si francesá. Elu l'au intrebatu asupr'a familiei lui, asupr'a antecedentiloru lui, si Berezowski dupa ce facu cunoscutu ca la sieše-spre-diece ani luase muschetulu revolutiunii, a asiguratulu apoi ca de doi ani, parásise cas'a parintésca.

„— Nu ai remasu, au fostu intrebatu, in corespondintie, cu tatalu dumntiale ?

tári credintiele acelor'a cari sustinu ca avemu destule produse de espusu, vomu cercetá intr'unu modu cátu de sumariu, cá ce produse póte sa espue Romani'a, din fia-care din acele diece grupe in care suntu impartite productele Espositiunei dela 1867.

In grup'a dintaiu suntu operele de arta. Cu tóte ca artele suntu inapoiate in tíer'a nóstra totusi avemu obiecte din vechime si din dílele nóstre cari potu figurá in galeriele Espositiunei. Astfelu cá anticítati avemu :

Colectiune de medalii si monete dace si románe ale DD. Mavru, D. Sturz'a, Boliacu, Beldiman, G. Ghic'a, majorulu Papazoglu si multi proprietari de preste Oltu. In aceste colectiuni se gáscescu anticítati din acele mai pretióse cari voru dovedi strainiloru originea nóstra ;

Sarcophage, arme si bijuterii gásite in mai multe morminte din tíera ;

Olarii, obiecte de bronzu, si de pétra ;

Tesaurulu dela Petrósa, aceea closica cu pui de auru despre care s'a vorbitu atátu de multu, si care s'a gasitu la Buzeu in 1838. Acestu tesauru se compune din dóue spre-diece vase si ornamente de auru lucrate cu cea mai mare arta. Desemnurile prezentate dimpreuna cu unu memoriu, Academiei de Inscriptiuni si Bele-Aarte din Parisu, de cátra d. Odobescu, au fostu admirate de acoi invetiati, cari au aretatu multa dorintia óá sa véda acelu tesauru la Espositiune ;

Manuscripte slavone din secululu alu XIV: psaltirea lui Branco-Mladenovici dela Bistrit'a ; Evangelii'a slavona tiparita la 1520; psaltirea diacónului Caressi, tiparita la 1577;

Epitafulu lui Mircea Voda dela Cozi'a ;

Odórele Santului Nicodimu dela Tismana ;

Cruci, potire, icóne, odájdí dela Stefanu celu

mare, dela Neagoe-Voda, dela Vasile Lupu, dela Mateiu Basarabu si alti.

Modelulu Bisericii dela Argesiu lucrata cu atát'a maestria de sculptorulu Stork, giuvelu alu artei bisantine din alu XVI secolu, cladita de Neagoe-Voda. Numai cine a vedutu acésta admirabila bisericá póte sa-si fáca o idea de varietatea sculpturiloru si finitulu esecutiunei.

Acestu monumentu maretu este amenintiatu de a se perde, cáci a arsu cládirile dimprejuru si a remasu espusu intemperieloru. Sa se grabésca guvernulu a luá mesuri cu o óra mai nainte, cáci altfelu tíer'a va perde singurulu monumentu insemnatu ce posseda ;

Portrete Domniloru dela Argesiu ;

Modelulu bisericii Tresfetitiloru din Iasi cladita de Vasile-Voda Lupu, si care este unu monumentu insemnatu de architectura bisantina.

Afara de aceste lucrári artistice trebuie sa sperámu ca dreptu renumitii nostri artisti, DD. Amanu, Tatarescu, Lec'a, Panaitescu, Stancescu, Satmari s. a., voru impodóbi galeri'a romána cu tablouri esecutate de cátra D-loru si voru dovedi astfelu lumii ca artele inflorescu in Romani'a.

In Architectura suntemu siguri ca DD. Berindei, Burelli, Capatinénu, Orascu, Emilianu, Costinescu s. a., voru presentá lucrári demne de reputatiunea de care se bucura.

Bonavointia dar sa fia, si credemu ca nu va lipsi, si totusi partea rezervata pentru obiectele de arta in galeri'a romána, va fi bine reprezentata.

Din grup'a II. Materialulu si aplicatiunile artelor liberale, putemu espune specimene de tipografie si litografie; colectiuni de cárti si de carte geografice; deosebite fotografii; instrumente de musica perfectiunate, si acele

naturale cá cimpoiulu, buciumulu, fluerulu, cavalulu si altele; deosebite instrumente de precisiune si materialu de invetiamentu publicu.

Grup'a III, Mobile si alte obiecte destinate pentru locuintie, póte fi reprezentata cu abundantia; in adeveru mai antaiu incependu dela mobile, toti scimu ca in tóte orasiele tíerei, dar mai cu séma in Bucuresci si Iasi, suntu templári si sculptori cari potu sa fabrice mobile din cele frumóse, cu lemne din tíera cá nuculu, prunulu, stejarulu, aninulu s. a. Sculptorulu nostru Babicu nu va lasá sa tréca acésta ocaziune fára a aretá ca possede arta.

Din olarie, de-si nu avemu fabrici de porcelanu finu, totu putemu trémete colectiuni din vasele de pamentu care de buna séma voru atrage atentiunea prin formele si colorituloru. Avemu apoi fabric'a dela Tergu-jiului renumita pentru olari'a fientiiloru si sobelorulu ce fabricéza; avemu olari'a de obogu renumita in tóta tíer'a.

Tapeturile si alte tapiserii voru fi reprezentate prin velintie, scórtie alese plocate, zablaité, písle, presiuri, cergi, cramuri, covóre procóve, cadrlaturu*) si altele. Intre aceste articole se gasescu obiecte lucrate cu multu gustu, si acé'a cari au pututu vedé téncurile de velintie si de scórtie alese care garnisescu casele tieraniloru chiaburi, voru marturisi ca avemu ce duce la Espositiunea dela Parisu. Presurile de peru de capra lucrate mai cu séma in judetiele de preste Oltu, voru atrage atentiunea, si nu ne indoimu ca voru dá nascere cu tempulu unei industrii pretióse pentru tíera. (Va urmá)

*) Numiri de felulu acest'a aru trebui cautate din tóti partile loquite de romani si primite pre cele mai romanesce, adaugandu-se in parentese si cele provinciale, cáci altmíntreá remanu pentru parte mare dia celtitori neitielese. (R. T. R.)

„Nu! nu i-amu scrisu nici odata si candu Pamu parasitu elu mi-a spusu ca „deca voi intră in revolutiune, me blestema!“

„Berozowski a declarat de mai multe ori cu celu mai mare sange rece ca n'au spusu nimenui despre proiectulu seu „de tema sa nu fia tradatu.“

„Asasinulu, ranitu cum amu dis'o, a fostu indatu ingrigitu. Man'a lui cea stanga, involita in scama era puse int' unu vasu cu apa, improspetata necontenitu.“

„Ela este liniscita, si da probe de mare inteligentia. A subsemnatu tote procesele verbali de interogatoriu, recitindu-le cu ingrigire, si e atatu de putina incrediatoriu incatu chiaru la loculu unde se spunea ca pistolulu a fostu arm'a cu care s'a servitu, a facutu o schimbare in scriere.“ „Rom.“

Muresiu Osiorheiu in 18 Iun. 1867.

Templu (biserica) gr. or. din in Muresiu Osiorheiu, orasiulu principalu din Secuime, locuitu de patini romani si tare putini gr. or. lipsitu in intregulu intielesu alu cuventului de ce-va venitu anualu, fiindu pamenturile ei lasate in folosirea propria a respect. D. Protop. ca Parochu localu, i-si pote multiam sustinerea si decorea sea cu dreptu cuventu mai numai marinimosei ajutorintie — de unu siru lunngu de ani — a Domnului Demetriu Fogarasi negutiatoriu de aici, si totu deodata si curatorulu bisericeii — carele pre langa cele amintite mai are si acelu meritu inea, ca functiuneza si ca cantaretiu in o strana.

Acestu zelosu protectoru a sant. case ddi-esci se afla, dupa truda si cumpetulu DSele, in o stare avuta, si implinesce voi'a creatoriului in tacere, neamblandu ca sa seie stanga ce bine face drept'a lui; totusi in recunoscint'a compoporenloru sei, caror'a nu le este necunoscuta fapt'a-i de unu crestinu adevveratu.

Este unu destinu salutaru la popore (natiuni) ca sa fia unii fii ai loru mai avuti si capitalisti, insuffetiti de simtieminte nobile, umane, si insuffati de spiritu crestinescu, de a-si tine de o datorintia a intinde mana de ajutoriu pentru santele bisericeii, pentru unu institutu filantropicu, pentru fundatiunea de stipendii spre sustinerea unoru studiosi eminenti ai natiunei de parinti miseri etc. si si afla in o asemenea fapta maratia pentru interesulu comunu desfatere si odihna intru cele din launtru a sufletului, sciindu ca-si lasa suvenire numelui, in decursu de seculi.

Varietati.

Esc. Sea Commissariulu regescu a sositu in 18 Iuniu n. la Clusiu.

In Blasiu s'a celebratu servitiulu ddi-escu in diu'a incoronarei, pontificandu Escel. Sea Metropolitu Alessandru St. Siulutu. Dupa amedi a datu Esc. Sea unu prandiu la carele au luat parte 40 persone.

Decoratiune. Cu ocaziunea incoronarei Maj. Sea impartit la mai multi decoratiuni; intre cei decorati vedemu si pre Ilustr. Sea dlu Emanuilu G o z s d u decoratu cu crucea cavaleresca a ordulu Leopoldinu.

Diet'a din Pest'a se amana pre vre-o 6 septemani. Amanarea se dat'za de eri.

P. Hirlap scrie ca Commissariulu regescu a predatu ministeriulu unu memorandu pentru reorganizatiunea ce are sa se faca in Transilvani'a, carele sa se fia si primitu cu unele modificari neinsemnate si neesentiale. Mai antaiu se voru denumi comitii supremi apoi se va face restauratiunea oficielor in comitate si scaune.

Pentru drumulu de feru Aradu-Sabiu s'a infintiatu unu consiliu directionalu la 25 Maiu in Vien'a. Se suna ca locomotivele voru umbra pre acestu drumu in Maiu 1868.

Sub titulu „Instructiunea publica“ publica „Romanulu“, cumca pentru 1-a Augustu an. 1867. se convoca societatea literaria romana in Bucuresti si inca prin decretu cu dat'a 29 Maiu 1867, aprobandu-se diurnalulu consiliului de ministri, incheiatu in sieoint'a din 27 Maiu. Deca nu se va mai revoca si acestu decretu cum o pati celu de antierti, atunci speramu, ca se va pune inceputu forte priinciosu si neoperatu de lipsa pe campulu literaturei romane. — „G. Tr.“

„Romanulu“ in doi n-ri deosebiti publica

ofertele ce le-au facutu comunele romane din Resnari si Brasiovu pentru cei lipsiti din Romania. Brasiovenii au tramisu pre dlu negut. V. Popu de au amanuitu ofertulu Domnitoriului ca presiedintelu comitetului pentru cei lipsiti.

Klapka, Perczel si Madaras z Laszlo se dice ca au sositu fara de nici unu sgotu in Pest'a.

Istoria institutulu teologicu din Cernauti este (dupa Foea Societ. lit. din Bucovi'a) cam urmatorea: Candu s'a ocupatu Bucovin'a de Austri'a la 1775, nu era in tierisiora nostra nici o scola teologica. Candu dupa acest'a deschise unu preotu serbescu dela Carlovietiu cu numele Danulu Vlahovicu cu incuviintierea episcopulu Radautiloru de atuncea Dositeiu Heresculu (+ 1789) la metropolia in Suceav'a o scola clericala (clericala), in carea se inveta cetirea, cantarile bisericesei, tipiculu si ritualele. Cei ce sciau acestea se sfintiau preoti. Stramutandu-se scaunulu episcopiei dela Radauti la Cernauti in an. 1783, s'a desfiintiatu scola clericala din Suceav'a si s'a infintiatu alt'a cu unu cursu de trei ani. Dintru'nceputu a fostu asediata acest'a in Horecea, unu suburbu alu Cernautiloru, la manastirea sf. mare martiru George, ear la an. 1800 a fostu stramutata in Cernauti in localitatile resiedintei episcopesci. Intr'acesta scola teologica se primea ori-care a trecutu prin o scola normala. Intr'acestu cursu teologicu de trei ani se invetiau cantarile bisericesei, tipiculu, ritualele, unu catechismu mare adusu din Carlovietiu, ce-va filosofia si istoria universalu. Curendu esira din acesta scola clericala o multime de candidati de preotia. Singuru Episcopulu Danielu Vlahovicu (1789-1822) sfintise dintre acesti'a preste 700 de preoti, asi incatu nu mai erau posturi de ocupatu cu densii. Deci dara a trebuitu sa se incheida acesta scola clericala pentru mai multi ani. Aratandu-se pre la anulu 1826 ierasi necesitate de preoti, s'a infintiatu institutu teologicu de fatia cu unu cursu de patru ani, la carele se propunu urmatoarele obiecte: In anulu I Archeologia biblica, limba evraica biblica si eges'a testamentulu vechiu, dialectele resaritene, introducerea in cartile testamentulu vechiu si istoria bisericesca; in anulu II: dreptulu bisericescu, limba greaca biblica si eges'a testamentulu nou, erminevie'a, introducerea in cartile testamentulu nou, pedagogia; in anulu III: teologia dogmatica si morala; in anulu IV: teologia pastoralu, economi'a ruralu, catechetica, metodic'a si didactic'a

Acest'a este de fatia planulu de studii la institutulu teologicu din Cernauti. Intr'acestu institutu se primeau mai nainte numai astfelu de teneri, cari absolvau cele siase clase gimnasiale si cei doi ani ai filosofiei, acum'a insa cei optu ani ai gimnasiului. Cantarile bisericesei, tipiculu si ritualele bisericesei se inveta in seminarulu clericalu, care este unu institutu de crescere pentru candidatii preotiei. Teologia se cercet'za mai cu sema de elevii acestui seminaru. Obiectele dela institutulu teologicu s'au propusu pana la 1848 in limba latin'esca, ear de atunci incoco in cea roman'esca; pedagogia insa si economi'a ruralu se propunu dela inceputu pana astadi in limba germanu.

(O vorbire de a lui Rieger.) La hanchetulu celu mare din Moscva tnu Dr. Rieger toastulu urmatoriu:

Fratiloru slavi! Noi ne aflamu aici sub flacar'a lui Ori a apostoliloru celoru d'antaiu slavi Cirilu si Metodi. Acesti'au au propagatu cu iubire si blandetie crestinismulu intre slavi. Ce diferentia vedemu dara intre poporele slave, cari au primitu invetiaturile lui Christosu prin apostolii acesti'a, si intre acei'a, cari le-au primitu dela italieni si germani. Slavii, cari au primitu crestinismulu prin Cirilu si Metodi, suntu ca popore independente, acelea insa, cari l'au primitu dela italieni si dela germani, fura suprimate si suntu aprupe, de a perf de pre fati'a pamentului. In jumetate din poporatiunea germanu curge sange slavicu; slavii cari au primitu crestinismulu dela italieni, s'au amestecat cu acesti'a din urma. Dlu Pogodin si esprimu durerea in numele slaviloru, caci nu vede aici neci unu polon si ca nu le pote da sarutarea frati'esca. Dnii mei, mi puteti crede cuvinteloru mele, mi puteti crede mie, cehului, candu atingu intrebarea acest'a. In acelasu momentu, candu Europ'a intr'ega era pre partea Poloniei si injura Russi'a, s'au esprima Palaky si eu in publicu, ca Poloni'a prin revolta sea in contra Russiei

au provocatu Russi'a in contra sea fara dreptu.

Noi cechii totu de unu amu fostu determinati contra Poloniei si resbelulu ei in contra Russiei mici, suprimata de Poloni'a. Revolta Poloniei e o crima mare facuta in contra Russiei si o nenorocire mare pentru toti slavii, pentruca noi nu putem ascepta o fericire deplina, pana candu lipsese unulu dintre ai nostri din familia. Germanii — inimizii nostri — nu lasa sa treca nici o data vre-o ocaziune, fara de a se tolosi de certele nostre si de a suprima pre slavulu celu mai delibu prin celu mai puternicu.

Polonifatiu cu Russi'a suntu demni de pedepsa. Cine altulu, decatu ei au infatiosiatu Europu Russi'a ca o icona terorizatoresca? Nu au iritatu ei Europ'a intr'ega in contra Russiei, pre cari-i descriau ca totu atati'a barbari? Da, asi au facutu ei. Pentru aceea erupse unu resbelu internu intre ambele natiuni si ranele inca si acum'a sanger'za. Durava ore resbelulu acest'a eternu? Eu nu credu. Unulu dintre poporele acestea au reesitu invingatoriu din lupta; elu l'au invinsu pre celalaltu si l'au tinutu supusu cu man'a cea puternicu; insa poporulu rusescu e generosu, elu pote dice acum: eu amu fostu celu mai puternicu, eu amu invinsu pre celu cerbicosu, eu insa sum marinimosu si dreptu, eu i lasu viet'a. Eu sum convinsu ca deca voru recunoscce Polonii drepturile Russiei, deca i voru da ce i se cuvine, si ei din parte-le voru fi petrunsi de blandetiele principelui, carele au eliberatu milioane de omeni din sclavia, si a carui nume e nemuritoriu in istoria slaviloru. Eu sum convinsu, ca Polonii voru lua odata parte la lucrurile nostre comune si ei voru primi salutarea de bineventare din partea acelor'a, cari au primitu crestinetatea prin invetiatur'a cea plina de iubire si de blandetie a ss. apostoli Cirillu si Metodi. (Slava nentrerupte.)

Est'ra s'u din apelulu comitatulu natiunala (il. comitato-nazionale), publicatu in diu'a serbarei de statu din Itali'a:

Concetiatieni! Diu'a acest'a, in care-si serbeza Itali'a renascerea sea sa fia si pentru noi italienii o di s'anta, pentru noi, cari suntemu inca desp'artiti de sorte natiunei nostre, insa spiritualminte luamu parte de evenemintele ei cele imbucuratoresca, si la dorintiele pentru binele si marimea ei. Sa petrecemu diu'a acest'a serbatoresca si inaintea ochiloru acelor'a, cari timbreza iubirea nostra de patria de crima. Multimea intr'ega a acelor'a, pre cari i-au adusu interesele loru comerciale aicea, sa cunoscce zelulu nostru si perseverantia nesuintieloru nostre precum si dreptulu nostru celu chiaru, de a ne reimpreuna cu poporulu, de care ne tinemu dupa tote legile naturei si ale civilizatiunei.

Cestiunile de mare insemnate, cari in momentu punu in miscare Europ'a si arunca dej' umbrele sele asupra schimb'ariloru grandioase, caror'a le obvinu tiermurii Dunarei precum si tierile de langa Balcanu de siguru voru oferit si Italiei, a carei pretensiuni suntu totu deodata cele mai drepte si cele mai moderate, ocaziune buna, ca sa se asiedie langa tiermulu acest'a alu marei si ca sa intar'esca — precum a facutu mai inainte — starea cea buna materialu si civilu a locuitoriloru de langa marea acest'a italiana, carea prin acest'a ierasi va deveni loculu celu mai avutu si mai impopulatu dintre tote locurile de comertiu din lume. De va fi otaritu ursit'a pentru statulu imperialu austriacu caderea totalu seu renascerea in Orientu — Europ'a trebuie sa recunoscce si recunoscce, ca Itali'a e unu-a putere care, in locu sa amenintie, este acomodata de a-si apera apusulu seu si de a sustine pacea in teritoriulu celu duplu alu Adriei. Insa pana candu vomu duce viet'a acest'a plina de amaraciune si asuprire sub unu regimu, care in continuu se nesuesce intr'acolo, ca sa derime seu sa falsifice aceea, ceea ce pentru consciint'a ori-caru poporu civilisatu e neatingibilu si lucrulu celu mai pretiosu, pana a atunci vomu arata cu constantia si prin ori-ce feliu de publicatiune patriotica, ce suntu Triestini, ce vreau sa fia si ce voru fi... Trieste, 2 Iuniu 1867. Il Comitato nazionale.

Anuntiu.

Unu practicantu de negutiatoria se primisce in bolt'a de marfe de speceria-coloniale de sub firm'a C. Bugarski in Sabiu.